

Nr 87.

Af herrar **Berglund, Fredrik**, och **Rosén**, om beredande af rätt för pensionerad ordinarie järnvägstjänsteman till fribiljetter för visst antal resor å statens järnvägar.

Under tjänstetiden äro järnvägsmännen berättigade till ett visst antal fria resor å statens järnvägar.

Detta innebär för dem en ekonomisk fördel af ganska stor betydelse, som måste tagas i betraktande vid en uppskattning af löneförmånernas värde. I många fall kan järnvägsmannen just med hänsyn till denna rätt hafva på ett ekonomiskt fördelaktigare sätt ordnat sina lefnadsförhållanden än som därförutan varit möjligt. Och fränsedt den ekonomiska sidan betraktas de fria resorna såsom en alltid högt skattad förmån.

I och med afskedstagandet upphör emellertid helt och hållet för järnvägsmannen denna förmån, hvarvid han under kanske flera tiotal af år vant sig, och hvarefter han måhända gjort anordningar, som nu måste rubbas. Vid beräkandet af pensionsbeloppet lämnas förmånens värde åsido och de minskade inkomsterna gifva honom i många fall ej tillfälle att köpa de biljetter, han förut alltid fritt bekommit. Den i allmänhet ansträngande tjänstgöring, järnvägsmannen under sin tjänstetid haft, nödgar honom dessutom att mången gång besöka bad- eller kurorter för att söka återvinna eller åtminstone förbättra sin under tjänstgöringen ofta nog hårdt angripna hälsa.

Det synes vid sådana förhållanden vara med billighet öfverensstämmande, om han äfven som pensionerad i någon mån finge behålla den gamla förmånen.

Enligt 1910 års statistik befordrade statsbanorna detta år något öfver tjugu och en half miljoner resande.

Då pensionärernas antal samma år var 1,220, visa dessa siffror, huru obetydligt resandefrekvensen skulle påverkas, äfven om hvarje pensionär erhöle och begagnade sig af två fria resor årligen. Härvid skulle nämligen på cirka 8,500 resande endast komma en pensionär.

För statens järnvägar vore denna ökning utan betydelse, särskildt då det toges i betraktande, att enligt senast tillgängliga statistik (1908) platsbesättningen i tågen endast utgjorde 26,3 % af hela antalet tillgängliga platser. Då dessa pensionärer äro bosatta öfver hela landet, kan ej heller någon anhopning förekomma, liksom i hvarje fall innehafvare af fribiljett först i händelse af platstillgång äger att medfölja tåg.

Man torde här med fog kunna säga, att ingen kostnad för staten skulle uppkomma vid beviljandet af en dylik förmån, men att däremot den handling af välvilja, som visades dessa pensionärer, mångfaldigt skulle uppvägas af social trefnad och erkänsla, därigenom att staten, utan ekonomisk uppoffring, beredde sina uttjänta veteraner en fördel, som skulle tolkas såsom ett tack för ett lifslångt och sträfsamt arbete utfördt i statens järnvägars tjänst. En sådan billig hänsyn är äfven iakttagen i våra grannländer, Norge och Danmark.

I Norge erhåller nämligen pensionstagare vid statsbanorna 6 fribiljetter årligen för sig och hustru, och i Danmark kunna pensionstagare, efter ansökan hos generaldirektionen, erhålla fribiljett vid särskilda tillfällen.

Då det torde kunna anses vara med billig hänsyn förenligt, att pensionärerna vid statsbanorna erhöle ett begränsadt antal fribiljetter, och då detta icke komme att föranleda någon som helst utgift för statsverket, enär det alltid är beroende af tillgång till plats i tåget, om på fribiljett resande person skall få medfölja detsamma, tillåta vi oss hemställa,

att Riksdagen behagade hos Konungen anhålla om meddelande af bestämmelse, att pensionerad ordinarie järnvägstjänsteman (man eller kvinna) må vara berättigad att årligen erhålla fribiljetter, efter förut innehafd klass, för två resor fram och åter å statens järnvägar.

Stockholm den 2 februari 1912.

Fr. Berglund.

Gustav Rosén.